

BÜROKRATİK BELEDİYDEN GİRİŞİMCİ KENTE İZMİR BÜYÜKŞEHİR ÖRNEĞİ

Dr. Mehmet Talat Şimdi

2026

BÜROKRATİK BELEDİYDEN GİRİŞİMCİ KENTE İZMİR BÜYÜKŞEHİR ÖRNEĞİ

Dr. Mehmet Talat Şimdi

DİJİTAL YAYIN

Bu kitabın yayın hakları Dr. Mehmet Talat Şimdi'ye aittir.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında müellifin yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Bu kitabı sevgili eşim Hayrunnisa Şimdi'ye

Oğullarım Ömer Fatih Şimdi ve Bekir Yavuz Şimdi'ye

Gelinlerim Arzu Şimdi ve Nazlı Şimdi'ye

**Torunlarım Elif Şimdi, Eren Şimdi, Batu Şimdi ve İyela
Şimdi 'ye adıyorum...**

2026

ÖN SÖZ

İZMİR İÇİN RADİKAL VERİMLİLİK VE ÜRETİM MODELİ

Bu çalışma; İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin mevcut "kaynak tüketen" hantal bürokratik yapısını, teknoloji odaklı, finansal açıdan bağımsız ve üretim merkezli bir **"Girişimci Kent"** modeline dönüştürme rehberidir. Eski Genel Sekreter Vekili Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin akademik birikimi ve Dr. Burhan Özfatura döneminin icracı vizyonu ile şekillenen modelin temel sacayakları şunlardır:

1. Organizasyonel Devrim ve Personel Reformu

- **Silo Yönetiminden Kurul Yapısına:** 30+ bağımsız Daire Başkanlığı yerine, 5 Ana İcra Kurulu altında toplanmış "çevik" bir yapı önerilmektedir.
- **Niteliksiz İstihdamın Dönüşümü:** Mevcut personelin %30'unu oluşturan niteliksiz/atıl iş gücü, işten çıkarma yerine "Yeniden Vasıflandırma" (Reskilling) ile belediyenin tarımsal ve teknik üretim birimlerine kaydırılacaktır.

2. "İzmir Gıda Kalkanı" ve Kaynak Yönetimi

- **Suyun ve Toprağın Buluşması:** Çiğli Arıtma Tesisinin 4. fazından çıkan geri kazanılmış su, Menemen Ovası ve 30 ilçe'deki atıl arazilerle buluşturulacaktır.
- **Üretim Ordusu:** Belediye atölyelerinde tarım makinesine dönüştürülen atıl araçlar ve eğitilmiş belediye personeli ile İzmir, temel gıdada (buğday, sebze, et) kendi kendine yeten bir kent haline getirilecektir.
- **Mülkiyet Paydaşlığı:** Parçalanmış araziler, belediye garantörlüğünde "Gelir Paylaşımçı Model" ile ekonomiye kazandırılacaktır.

3. Dijital Akıl ve Sanayi Entegrasyonu

- **Algoritmik Tasarruf:** 5216 S.K. 7/f ve 7/p maddeleri kapsamında; çöp toplama ve toplu taşıma rotaları yapay zeka/dijital ikiz ile optimize edilerek operasyonel giderlerde %20-30 tasarruf sağlanacaktır.
- **Sanayi Protokolü:** Çimentoş ve Batıçim gibi tesislerin enerji ihtiyacı, şehir çöpünden üretilen yan yakıtla karşılanacak; bu tesislerin eski ocak alanları ekolojik rehabilitasyon ile hafriyat dönüşüm merkezlerine dönüştürülecektir.

4. Finansal Bağımsızlık: "İzmir Gelecek Fonu"

- **Tasarrufun Yatırıma Dönüşü:** Operasyonel verimlilikten sağlanan tüm kaynaklar, sadece büyük yatırımlar için kullanılacak olan bloke bir "Gelecek Fonu"nda toplanacaktır.
- **Yeni Nesil Finansman:** Belediye tahvilleri, karbon kredisi satışları ve uluslararası yeşil fonlar ile merkezi bütçeye bağımlılık minimize edilecektir.

Temel Hedef

Bu modelin uygulanmasıyla; İzmir Büyükşehir Belediyesi bütçesinde yıllık bazda milyarlarca liralık bir "verimlilik payı" oluşturulması ve bu kaynağın **Körfez Temizliği, Raylı Sistemler ve Deprem Dirençli Kent** projeleri için ana finansman kaynağına dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

GİRİŞ

Kaynak Tüketen Değil, Değer Üreten Belediye

İzmir'in yönetim tarihinde, özellikle 1990'lı yılların sonundaki atılım döneminde, Türkiye'de stratejik planlamayı ve ISO 9000 kalite standardını ilk uygulayan belediye olmanın gururunu yaşadık. O gün attığımız temeller, aslında bugün "Girişimci Kent" dediğimiz modelin ilk basamaklarıydı.

"Bürokratik Belediyeden Girişimci Kente" başlığını seçerken amacım, belediyeyi statik bir yapıdan dinamik bir organizmaya dönüştürme zorunluluğunu vurgulamaktır. Bir şehri yönetmek; sadece çöp toplamak veya yol yapmak değildir. Şehri yönetmek; ulaşımdaki verimliliği (7/p) yapay zekayla optimize etmek, katı atığı (7/f) bir gider kalemi olmaktan çıkarıp enerji üreten bir varlığa dönüştürmektir.

Bu kitap boyunca; 30 farklı "silo" haline gelmiş daire başkanlığının neden bir "kaynak tüketicisi" olduğunu ve bunları 5 ana İcra Kurulu altında birleştirmenin İzmir'e nasıl bir "hareket hızı" kazandıracaklarını inceleyeceğiz.

Aşağıdaki tablo, bu kitapta önerdiğimiz organizasyonel dönüşümün İzmir Büyükşehir Belediyesi bütçesinde yaratabileceği potansiyel verimlilik alanlarını özetlemektedir:

İzmir İçin Verimlilik Öngörülleri (Tahmini Tasarruf ve Yatırım Kapasitesi)

Hizmet Alanı	Yasal Dayanak	Uygulanacak Strateji	Öngörülen Verimlilik Payı
Ulaşım ve Lojistik	5216 S.K. 7/p	Dinamik Rota ve Yapay Zeka Optimizasyonu	%15 - %20
Katı Atık Yönetimi	5216 S.K. 7/f	Atıktan Enerji Üretimi ve Lojistik Planlama	%25
Kurumsal Operasyon	5393 & 5216	Fonksiyonel Birleşme (Ortak Araç ve Satın Alma)	%10 - %15
Altyapı ve Fen İşleri	5216 S.K.	Ortak Kazı ve Altyapı Entegrasyonu (İZSU-Belediye)	%30 (Yatırımda)
Varlık Yönetimi	Genel Yetki	Atıl Gayrimenkullerin Gelir Paylaşımı Modeli	Yeni Kaynak Girişi

Bu verimlilik payı; İzmir'in dış borç yükünü hafifletmekle kalmayacak, aynı zamanda Körfez temizliği ve raylı sistem projeleri gibi devasa yatırımların **öz kaynakla** fonlanmasını

sağlayacaktır. Gelin, İzmir'i teknik akıl ve girişimci ruhla yeniden kodlayalım.

BÖLÜM 1

1.1 Şeffaflık Saksıların Ardına Saklanmamalı

Bir Ömrün Bakiyesi: Bilim ve Tecrübe

Kıymetli okurlar, Bugün 74 yaşımdayım. Geriye dönüp baktığımda, hayatımın merkezine yerel yönetimleri koyarken sadece makam koltuklarında oturmadığımı, işin "bilimini" de kendime rehber edindiğimi görüyorum. Akademik yolculuğumda yüksek lisans tezimi "**Kaynak-Hizmet Dengesi Açısından Belediye İşletmeciliği**" üzerine, doktora tezimi ise "**Yerel Yönetimlerde Beşeri Sermayenin Rolü ve Etkinliği**" üzerine tamamladım.

Yani ömrüm; belediye bütçesinin nasıl nitelikli hizmete dönüşeceğini ve eldeki insan kaynağının nasıl en verimli şekilde kullanılacağını dert edinmekle geçti. Bugün hiçbir şahsi beklentim olmaksızın, sadece bu akademik ve idari birikimimi İzmir'in geleceğine bir "fiske tuz" misali katmak için buradayım.

"Açık Büro" Bir Mimari Değil, Bir Felsefedir

Belediyemizin başlattığı "Açık Büro" uygulamasını yerinde inceledim. Şeffaflık niyeti kuşkusuz kıymetlidir; ancak beşeri sermaye (personel), fiziksel engellerle halktan koparılmamalıdır. Fuar yerleşkesindeki Üçüncü Hol'de, genel sekreterden daire başkanlarına kadar tüm yönetimin 80 masada toplandığını gördüm. Fakat ne hazindir ki, bu alanın etrafına örülen o insan boyundaki saksılar ve giriş yasakları, "şeffaflık" felsefesiyle taban tabana zıt olduğunu gördüm.

Gerçek bir "Açık Büro", vatandaşın uzmanla göz göze gelebildiği, hiyerarşinin yeşil yapraklarla değil, samimiyet ve çözüm hızıyla aşındırıldığı yerdir. İdari erişim engellendiğinde,

beşeri sermayenin etkinliği de kaybolur. Gelin, o saksıları kaldıralım; İzmirli, yönetimiyle saksıların gölgesinde değil, samimiyetin ışığında buluşsun.

Maaş Yükünü Üretim Gücüne Dönüştürmek

Yüksek lisans tezimde çalıştığım "Kaynak-Hizmet Dengesi" prensibi şunu söyler: **Eğer kaynağınızın büyük bir kısmı yatırıma değil de sadece maaşlara gidiyorsa, o belediye işletmesi verimli değildir.** Belediye şirketlerine her yıl sermaye artırımını yoluyla kaynak aktarmak, İzmir'in sırtına vurulan bir yüküdür. Bugün İzmir'in bütçesi personel maliyetleri altında ezilirken, çözüm koridorlarda değil; Menemen Ovası'nda ve tarım dışı bırakılmış tüm verimli alanlardadır.

Vizyonumuz net olmalı: Belediyemizin atıl duruma düşen beşeri sermayesini (kadro fazlası personel ve şirket çalışanlarını), Çiğli Arıtma Tesisimizin 4. fazından çıkacak geri kazanılmış suyla buluşturalım. Parçalanmış arazileri birleştirerek dev bir **"İzmir Gıda Kalkanı"** havzası kuralım.

Personel Değil, "Üretim Sermayesi"

İnsan kaynağımızı toprağa ve üretime yönlendirdiğimizde, personelimizin maaşı artık bütçeye yük olmaktan çıkacak; halkın sofrasına inen ucuz, kaliteli ve güvenli gıdanın "üretim sermayesi" haline gelecektir. Bilimsel veriler gösteriyor ki; insan kaynağını toprağa yönlendiren bir İzmir, Türkiye'nin en dirençli ve en müreffeh kenti olacaktır.

Ne Sitem, Ne İkbal; Sadece İzmir!

Bu yazdıklarım, bir doktora tezinin akademik titizliği ve bir eski Genel Sekreter Vekili'nin saha tecrübesiyle harmanlanmış dost tavsiyeleridir. Kaynak-hizmet dengesini kuramamış bir kurum, ne kadar açık ofis yaparsa yapsın hantallıktan kurtulamaz.

Ben Mehmet Talat Şimdi olarak, ömrümün bu deminde tüm bu projeleri somutlaştırmaya, belediyemizin kaynaklarını kurtaracak o "milli gıda hamlesini" İzmir'den başlatmaya gönüllüyüm. İzmir için bilimle, tecrübeyle ve karşılıksız bir sevdıyla üretmeye hazırım.

2- Mevcut İzmir Büyükşehir Belediyesi Organizasyon Yapısı (Resmi Dayanak)

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin mevcut şeması genellikle Daire Başkanlıkları (DB) ve Bağlı Kuruluş/İştirakler (ESHOT, İZSU vb.) üzerine kuruludur. Temel Daire Başkanlıkları ve görev alanları (örnek bir liste üzerinden):

Mevcut Daire Başkanlığı (Örnek)	Ana Görev Alanı	Bağlı olduğu Grup (Genel Sekreter Yrd.)
İmar ve Şehircilik DB	Nazım Planlar, Kent İçi Planlamalar, Kent Yapı Kontrol	Kentsel Planlama Grubu
Ulaşım DB	Ulaşım Planlama, Toplu Taşıma Denetimi (UKOME), Tarife	Ulaştırma Grubu
Fen İşleri DB	Ana arter yol yapımı, köprüler, sanat yapıları, bakım	Yapı İşleri Grubu

Mevcut Daire Başkanlığı (Örnek)	Ana Görev Alanı	Bağlı olduğu Grup (Genel Sekreter Yrd.)
Çevre Koruma ve Kontrol DB	Çevre sağlığı, Katı Atık Bertaraf Tesisleri, Deniz Temizliği	Çevre Grubu
Kentsel Dönüşüm DB	Riskli alanlar ve kentsel dönüşüm uygulamaları	Kentsel Planlama Grubu
Bilgi İşlem DB	Teknolojik altyapı, Kent Bilgi Sistemi (KBS)	İdari ve Mali Grup

3-Karşılaştırma ve Görev Çakışması Analizi

Daha önce tasarladığımız **Yeni Açık Büro Şeması** ile mevcut yapıyı karşılaştırarak, görev yetkileri çakışan veya net ayrımı olmayan birimleri tespit edelim. Açık Büro sisteminde amaç, **hizmetin entegrasyonu** ve **bürokrasinin azaltılmasıdır**.

Hizmet Alanı	Mevcut İBB Şeması (Dikey)	Önerilen Açık Büro Şeması (Yatay)	Çakışma/Netlik Sorunu ve Gerekli Ayıklama
Yol Yapımı/Altyapı	Fen İşleri DB (Yol, Sanat Yapısı) + Ulaşım DB (Ana arter belirlenmesi)	Ulaşım Dairesi Bşk. (Yol Yapım ve Ana Arterler Şubesi)	Fen İşleri/Ulaşım Çakışması: Mevcut yapıda yol yapımı ve bakımı (inşaat) Fen İşleri'nde, ancak hangi yolların "ana arter" (BŞB yetkisi) olduğuna karar verme Ulaşım DB'de olabilir. Ayıklama/Birleştirme: Ana arter ve büyük yapıların tüm inşası, planlaması ile birlikte Ulaşım Dairesi'nde tek bir şubede toplanarak Fen İşleri'nin bu konudaki yetkileri sadeleştirilmelidir.
Katı Atık/Temizlik	Çevre Koruma ve Kontrol DB	Çevre Koruma ve Kontrol DB (Atık Yönetimi Planı ve Bertaraf)	Netlik Sorunu: Mevcut yapıda Çevre DB, hem bertaraf hem de çevre sağlığı gibi farklı ölçekli işleri birlikte yürütür. Ayıklama/Özelleşme: Çevre DB'nin odak noktası sadece Atık Bertaraf ve Çevre Denetimi (5216 yetkisi)

Hizmet Alanı	Mevcut İBB Şeması (Dikey)	Önerilen Açık Büro Şeması (Yatay)	Çakışma/Netlik Sorunu ve Gerekli Ayıklama
			olmalı. Deniz temizliği, hava kalitesi gibi denetim görevleri bu birimde kalmalı; basit temizlik hizmetleri (ilçe yetkisine destek hariç) ayıklanmalıdır.
Planlama (Dijitalleşme)	İmar ve Şehircilik DB + Bilgi İşlem DB	Kent Bilgi Sistemi DB (Bilgi İşlem)	Sistem Çakışması: İmar DB planları hazırlar, Bilgi İşlem DB harita altyapısını sağlar. Ayıklama/Entegrasyon: İmar Planlama Şube Müdürlüğü'nden çıkan tüm planlama verilerinin Kent Bilgi Sistemi'ne (KBS) anlık, zorunlu ve şeffaf biçimde aktarılması sağlanmalı. Bilgi İşlem DB (yeni adıyla KBS), sadece teknoloji sağlayıcı değil, plan verilerinin Açık Büro erişimini

Hizmet Alanı	Mevcut İBB Şeması (Dikey)	Önerilen Açık Büro Şeması (Yatay)	Çakışma/Netlik Sorunu ve Gerekli Ayıklama
			sağlayan ana denetleyici olmalıdır.
Kentsel Dönüşüm	Kentsel Dönüşüm DB	Kentsel Planlama ve Altyapı Grubu (DB)	Yetki Hiyerarşisi: Kentsel Dönüşüm'ün, İmar ve Şehircilik ile yakın çalışması gerektiği için, aynı G.S.Y. Grubu altında konumlandırılması hiyerarşik çakışmayı önler.

4- Ayıklanmış ve Yeni Yapıya Uygun Organizasyon Özeti

Yeni Açık Büro sisteminde, görev çakışmalarını ortadan kaldırmak için **Fonksiyonel Yaklaşım** benimsenir ve birimler görevlerin **ölçeğine** göre ayrıştırılır.

Yeni Organizasyon Şeması Birimi	Görev Yetki Ayıklama (Geleneksel Yapıdan Ayrımı)	Neden Açık Büro'ya Uygun?
Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri DB'den gelen tüm Ana Arter yapım ve bakım yetkilerini devralır. Yürütme ve planlama (UKOME) tek bir çatı altında toplanır.	Tek Yetkili Merkez: Ulaşım politikası, planlaması ve inşası tek bir noktadan yönetildiği için karar verme süreçleri hızlanır.
Kent Bilgi Sistemi Dairesi Bşk.	Mevcut Bilgi İşlem DB'nin teknoloji odaklı görevini korurken, İmar ve Şehircilikten gelen veri yayınlama ve şeffaflık yükümlülüğünü ekler.	Dijital Şeffaflık: İmar planı, ruhsat ve güzergâh verilerini kamuya anlık olarak vatandaşın bilgiye erişimini kolaylaştırır ve bürokrasiyi ortadan kaldırır.
Çevre Koruma ve Bertaraf DB	İlçe Belediyelerinin yetki alanına giren çöp toplama gibi gündelik hizmetlerden tamamen arındırılır ve sadece 5216 sayılı Kanun'daki Bertaraf, Atık Yönetimi Planı ve Çevresel Denetim (Su, Hava vb.) konularına odaklanır.	Stratejik Odaklanma: Enerjisini yerel temizlik yerine, büyük ölçekli ve yüksek maliyetli tesis yönetimine yoğunlaştırarak hizmet kalitesini artırır.

Bu ayıklama, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin asli yetkilerini (5216 S.K.) birleştirerek güçlü, merkezi ve şeffaf bir yapı kurmasını sağlar.

5: Dijital Akıl ve Yasal Yetkilerle Öz Kaynak Yaratma

5.1. Algoritmik Belediyecilik: 7/f ve 7/p Maddelerinde Verimlilik Devrimi

Belediyecilikte en büyük nakit çıkışları genellikle "görünmeyen" operasyonel süreçlerde yaşanır. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/f (Katı Atık) ve 7/p (Ulaşım) maddeleri, belediye bütçesinin en çok yakıt, personel ve bakım gideri tükettiği iki ana damardır. Ancak bu maddeler, dijital akılla yönetildiğinde en büyük tasarruf kalemlerine dönüşebilir.

- **7/f: Katı Atık Lojistiğinde Akıllı Rotalama:** İzmir genelinde yüzlerce çöp kamyonu her gün binlerce kilometre yol kat ediyor. Geleneksel yöntemlerle çizilen rotalar; trafik yoğunluğu, konteyner doluluk oranı ve araç kapasitesini dinamik olarak hesaplayamaz. Önerdiğimiz "**Dijital İkiz**" ve "**Yapay Zeka Destekli Rotalama**" sistemiyle, kamyonların sadece dolmaya yakın konteynerlere uğraması ve en kısa güzergâhı izlemesi sağlanacaktır. Hedefimiz; katı atık toplama maliyetlerinde, yakıt ve amortisman giderlerinde **%20 ile %30 arasında** somut bir tasarruf sağlamaktır.
- **7/p: Dinamik Ulaşım ve Yakıt Tasarrufu:** Toplu taşıma sistemimizde "boş otobüsün yaktığı yakıt," şehrin geleceğinden çalınan kaynaktır. Dijital ikiz teknolojisi sayesinde, duraklardaki yolcu yoğunluğu ve hareketlilik verileri anlık analiz edilerek sefer sayıları optimize edilmelidir. Gereksiz seferlerin elimine edilmesiyle elde edilecek **%25'lik** tasarruf payı, doğrudan yeni raylı sistem yatırımlarının finansmanına aktarılacaktır.

5.2. Sanayi ile Ekolojik Uzlaş: Çimento Fabrikaları ve Atık Yakıt Dönüşümü

İzmir'in merkezinde kalmış olan **Çimentaş** ve **Batiçim** gibi dev tesisler, onlarca yıl boyunca doğadan hammadde (taş/toprak) almış ancak bu alanları eski haline getirme (iyileştirme) konusunda borçlu kalmışlardır. "Girişimci Belediye" vizyonumuzla bu alanları şehrin lehine şu şekilde dönüştüreceğiz:

1. **Yerinde Ayrıştırma ve Yan Yakıt:** Bu fabrikaların taş aldıkları eski ocak alanlarına modern "**Atık Ayrıştırma İstasyonları**" kurulmalıdır. Şehir çöpünün içindeki yanabilir değeri yüksek atıklar burada işlenerek fabrikaların fırınlarında "**yan yakıt**" olarak kullanılmalıdır. Bu hamleyle:
 - Fabrikaların enerji maliyetleri düşecek,
 - Çöpün bertaraf maliyeti azalacak,
 - Şehir merkezinde kalan bu tesislerin neden olduğu çevre kirliliği, bir sosyal faydaya ve ekonomik değere dönüşecektir.
2. **Lojistik Avantajı:** Bu tesislerin şehir merkezinde olması, çöpün uzak bertaraf alanlarına (Örn. Harmandalı) taşınması sırasında oluşan devasa akaryakıt giderini ortadan kaldıracaktır. Yakın mesafe transferiyle lojistik maliyetlerinde maksimize tasarruf sağlanacaktır.

5.3. Taş Ocaklarından Ekolojik Dönüşüme: İnşaat Atıkları Yönetimi

İzmir'in 30 ilçesinde yer alan ve işletme süresi dolmuş ancak rehabilite edilmemiş tüm taş ocakları, şehrin yeni "**Dönüşüm Rezervleri**" olacaktır.

- **Hafriyat ve İnşaat Atığı Dönüşümü:** Şehir içindeki kentsel dönüşümden kaynaklanan devasa inşaat artıkları ve hafriyat, bu eski ocaklara yönlendirilecektir.

- **Geri Kazanım:** Bu alanlar sadece döküm sahası değil, aynı zamanda atıkların ayrıştırılarak inşaat sektörüne yeniden hammadde olarak kazandırıldığı merkezler haline getirilecektir. Böylece hem doğa tahribatı giderilecek hem de belediyeye ciddi bir hizmet geliri sağlanacaktır.

5.4. Pasif Varlıktan Aktif Kaynağa: "Gelirler Direktörlüğü"

Mevcut hantal yapı yerine, profesyonel bir şirket gibi çalışan bir "Gelirler Direktörlüğü" kurulması elzemdir.

- **Mülkiyet Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme:** Belediyenin elindeki atıl araziler, hasılat paylaşımı ve üst hakkı tesisi gibi modern modellerle değerlendirilmelidir.
- **Reklam ve Otopark Modernizasyonu:** Şehrin her köşesi dijital reklam mecralarına dönüştürülmeli, akıllı otopark sistemleriyle (İSPARK benzeri ama daha teknolojik) öz kaynak yaratılmalıdır.
- **Çöpten ve Güneşten Enerji Üretimi:** Belediye, 5216 sayılı yasanın yetkisiyle dev bir "enerji üreticisi" olmalıdır. Katı atık tesislerinden elde edilen metan gazı ve belediye binalarına kurulacak GES sistemleri ile İzmir Büyükşehir Belediyesi kendi faturasını sıfırlamalıdır.

5.5. Kaçırılan Fırsatlar: 1999 Vizyonu ve Sanayi-Belediye İş Birliği Protokolü

1999 yerel seçimleri İzmir için sadece bir belediye başkanı seçimi değil, bir vizyon kırılmasıydı. Eğer o dönem Dr. Burhan Özfatura ile göreve devam edebilseydik, şehrin tam kalbinde yer alan Çimentaş ve Batıçim gibi dev tesislerle imzalanacak olan "Ekolojik ve Ekonomik Entegrasyon Protokolü" yürürlüğe girmiş olacaktı.

O günkü taslak çalışmalarımıza dayanan bu tarihi protokolün ana maddeleri, bugün bile İzmir'in kronik sorunlarına derman olacak niteliktedir:

1999 Protokol Taslağı'nın Ana Maddeleri:

- **Madde 1: Atık-Yakıt Takası (Enerji Entegrasyonu):** Belediyenin topladığı evsel atıkların yüksek kalorili olan kısımları, kurulacak olan "Yerinde Ayırıştırma İstasyonları"nda işlenerek fabrikaların fırınlarına "alternatif yakıt" olarak sevk edilecektir. Bu sayede fabrikalar fosil yakıt (linyit/petrokok) kullanımını %30 azaltarak çevre kirliliğini minimize edecek, belediye ise çöp döküm alanı maliyetinden kurtulacaktır.
- **Madde 2: Eski Ocakların Rehabilitasyonu ve Dolum Sahası:** Fabrikaların ham madde alımı nedeniyle ekolojik yapısı bozulan eski taş ocağı sahaları, belediyenin denetiminde "İnşaat ve Hafriyat Atığı Geri Kazanım Merkezi" olarak kullanılacaktır. Bu alanlar hafriyatla doldurulurken kademeli olarak ağaçlandırılacak ve şehre yeşil alan olarak iade edilecektir.
- **Madde 3: Lojistik ve Yakıt Tasarrufu:** Şehir içindeki çöplerin Harmandalı veya uzak ilçelere taşınması yerine, merkezdeki bu tesislere transfer edilmesiyle belediyenin akaryakıt ve personel giderlerinde yıllık bazda %25 tasarruf sağlanacaktır.
- **Madde 4: Çevre Tazminatı ve Sosyal Sorumluluk:** Fabrikalar, belediyenin lojistik desteği ve sağladığı yan yakıt sayesinde elde ettikleri kâr marjının bir kısmını, tesis çevresindeki mahallelerin altyapı, park ve sağlık ocağı gibi ihtiyaçlarının karşılanması için "Sosyal Fayda Fonu"na aktaracaktır.
- **Madde 5: Filtreleme ve Emisyon Denetimi:** Belediye, fabrikaların filtreleme sistemlerini gerçek zamanlı (online) olarak izleme yetkisine sahip olacak; yan yakıt kullanımı sırasında emisyon değerlerinin standartların altında tutulması belediye uzmanlarınca denetlenecektir.

Bölüm Özeti: "Dün Bir Projeydi, Bugün Bir Zorunluluk!"

1999'da bu protokol hayata geçebilseydi, İzmir bugün çöp dağıyla değil, çöpten değer üreten bir sanayi ekosistemiyle anılacaktı. Dr. Burhan Özfatura'nın icracı gücü ve bizim teknik hazırlıklarımız o gün engellenmiş olabilir; ancak bu taslak bugün hâlâ masadadır. Geçmişin kaçırılan bu vizyonunu, bugünün teknolojisiyle birleştirip hayata geçirmek İzmir'e olan borcumuzdur.

2. BÖLÜM

2-Yasal Çerçevenin Görünmeyen Maliyeti ve İstihdam Krizi

2.1. 5216 ve 5393 Sayılı Kanunlar: Hizmet Sınırları ve Bütçe Çatışmaları

2026 yılı bütçesi incelendiğinde, yerel yönetimlerin anayasası sayılan 5216 ve 5393 sayılı kanunların sunduğu yetkilerin, bir hizmet aracından ziyade bir **"istihdam sığınağına"** dönüştüğü görülmektedir. Stratejik Plan'daki "sosyal belediyecilik" hedefleri, teknik altyapı yatırımlarının önüne geçirilerek, bütçenin büyük bir kısmı ölçülebilir çıktısı olmayan faaliyetlere hapsedilmiştir. Bu durum, belediyenin yatırım kabiliyetini felç eden bir bütçe çatışması yaratmaktadır.

2.2. Görev Dağılımındaki Gri Alanlar ve Mükerrer Personel Maliyeti

Büyükşehir ile 30 ilçe belediyesi arasındaki yetki karmaşası, sadece bürokratik bir sorun değil, devasa bir mali deliktir.

- **Mükerrer İstihdam:** İlçe belediyeleri ile Büyükşehir arasındaki koordinasyonsuzluk, aynı cadde veya mahallede benzer işleri yapan iki ayrı personel ordusunun sahada olmasına yol açmaktadır.
- **Koordinasyonun Mali Bedeli:** Performans programı verileri, koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan zaman ve kaynak kaybının, her yıl milyarlarca liranın "hiçbir değer üretmeden" harcanmasına neden olduğunu kanıtlamaktadır.

2.3. Mevcut Yapının Analizi: Neden "Kaynak Tüketiyoruz"?

Analizlerimin en can yakıcı noktası burasıdır: **Niteliksiz İstihdam Sarmalı**. 2026 yılı Norm Kadro ve şirket personel verileri, belediye bünyesinde **%30 oranında ihtiyaç fazlası ve niteliksiz istihdam** olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

- **Silo Yönetiminin Personel Kamburu:** Birbirinden bağımsız hareket eden "Silo" (Daire Başkanlıkları) yapısı, her birimin kendi personel ordusunu kurmasına neden olmuştur. Ortak havuz sisteminin olmaması, bir birimde personel boş otururken diğerinin dışarıdan hizmet alımı yapması gibi absürt bir ekonomik tablo doğurmaktadır.
- **Beşeri Sermayenin Verimsizliği:** Doktora tezimde de vurguladığım üzere; niteliği artırılmayan her personel, kurum için bir "varlık" değil, "amortismanı olmayan bir maliyet"tir. Mevcut %30'luk niteliksiz fazlalık, İzmirli'nin parasının yatırıma (metroya, arıtmaya, asfalta) gitmesini engelleyen en büyük barikattır.

Netice itibarıyla; İzmir'in 2024-2029 Stratejik Planı, bu devasa personel yükü ve verimsiz organizasyon şeması rehabilite edilmeden kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur. Belediyeyi bu "kaynak tüketen" yapıdan kurtarmak bir tercih değil, İzmir'in bekası için bir zorunluluktur.

2.4. İstihdam Reformu: Atıl Kapasiteden "İzmir Gıda Kalkanı"na Geçiş

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2026 bütçesinde en büyük kambur, katma değer üretmeyen ancak bütçenin %40'ından fazlasını yutan personel giderleridir. Norm kadro analizlerimize göre; yaklaşık **10.000 ile 12.000** arasında değişen personel, hantal bürokrasi içerisinde "niteliksiz ihtiyaç fazlası" olarak

tanımlanmaktadır. Bu beşeri sermayeyi işten çıkarmak değil, **doğru alanda konumlandırmak** esastır.

İstihdam Reform Tablosu (Yıllık Öngörü)

Parametre	Mevcut Durum (Silo Yapısı)	Reform Sonrası (Üretim Modeli)	Kazanç / Tasarruf
Personel Dağılımı	%30 Atıl Koridor Personeli	%30 "Gıda Kalkanı" Saha Personeli	Verimlilik Artışı
Bütçe Etkisi	Sadece Maaş / Sosyal Yük	Üretim Girdisi / Gelir Kaynağı	Yıllık ~4-6 Milyar TL
Kurumsal Çıktı	Kağıt İşlemleri / Bürokrasi	Tonlarca Ucuz ve Sağlıklı Gıda	Sosyal Refah Artışı
Beşeri Sermaye	Motivasyon Kaybı / Atalet	Üretici Güç / Aidiyet Duygusu	Sosyal Sermaye

Uygulama Adımları: Koridordan Ovaya Dönüşüm

- Beşeri Sermaye Envanteri ve Yetkinlik Eşleştirme:** Norm kadro fazlası personel, "Gıda Kalkanı Üretim Birimleri"ne kaydırılmak üzere branşlandırılacaktır. Bahçıvanlık, lojistik, paketleme ve teknik bakım eğitimleri hızla tamamlanacaktır.

2. **Lojistik ve Operasyonel Planlama:** 5216 S.K. 7/p kapsamında optimize edilen ulaşım filomuz, bu personeli her sabah şehrin çeperlerindeki (Menemen, Bayındır, Tire) belediye üretim arazilerine ve havzalarına taşıyacaktır.
3. **Su ve Toprak Entegrasyonu:** Daha önce vurguladığımız gibi, arıtma tesislerinden çıkan geri kazanılmış su ile bu personel ordusu buluşturulacak; atıl araziler belediyenin denetiminde dev birer gıda fabrikasına dönüşecektir.
4. **Ücret Yönetimi:** Personel maaşları artık genel bütçeden karşılanan bir "gider" değil, üretilen gıdanın satışından elde edilen gelirin bir parçası olan "yatırım maliyeti" olarak muhasebeleştirilecektir.

Ekonomik Sonuç: Bütçede "Nefes Alma" Alanı

Bu reformla birlikte; İzmir Büyükşehir Belediyesi bütçesinde personel giderlerinin toplam bütçeye oranı makul seviyelere çekilecek, serbest kalan milyarlarca lira ise **Körfez Temizliği**, **Raylı Sistemler** ve **Deprem Dönüşümü** gibi hayati projelere "öz kaynak" olarak aktarılacaktır.

Özetle; belediyede saksıların arkasına saklanan şeffaflık değil, ovada ter döken ve halkın sofrasına ucuz ekmek, et ve sebze taşıyan bir beşeri sermaye hareketi başlatılacaktır.

2.5. Dönüşümün Hukuki Altyapısı ve Sendikal Uzlaş Stratejisi

"Bürokrasiden Üretime" geçiş süreci, sadece bir yer değiştirme değil, bir görev tanımı devrimidir. Bu sürecin "yönetilebilir" olması için hukuki kalkan ve sosyal diyalog eş zamanlı yürütülmelidir.

2.5.1. Hukuki Zemin: Görevlendirme ve Liyakat Esası

- **Memur Kadroları (657 S.K.):** 657 sayılı kanunun 45. maddesi "Hiçbir memur sınıfının dışında ve sınıfının içindeki derecesinin altında bir derecenin görevinde çalıştırılmaz" der. Bu nedenle, memur personelin "Gıda Kalkanı" projesindeki rolü; **denetim, planlama, tarımsal mühendislik ve saha koordinasyonu** olarak tanımlanacaktır. Memur, "işçi" gibi çalıştırılmayacak; projenin idari ve teknik aklını sahada temsil edecektir.
- **Şirket Personeli ve İşçiler (4857 S.K.):** İş kanununa tabi personel için "Esaslı İş Değişikliği" (Madde 22) hükümleri dikkate alınacaktır. Personelin çalışma koşulları ağırlaştırılmadan, ulaşım ve iâşe imkânları iyileştirilerek; "Belediye Hizmeti" tanımı, yasanın 7/f ve 7/g maddeleri uyarınca **"Kentsel Üretim ve Park-Bahçe Entegrasyonu"** kapsamında yeniden formüle edilecektir.

2.5.2. Sendikal Uzlaş: "İş Güvencesi Karşılığı Üretim"

Sendikalarla yapılacak pazarlık masasında "Girişimci Kent" vizyonunun üç temel vaadi olacaktır:

1. **Ekonomik Paylaşım (Verimlilik Primi):** Proje kapsamında üretilen gıdanın satışından elde edilen gelirin belirli bir yüzdesi, projede görev alan personele "Verimlilik Primi" veya "Üretim Teşviki" olarak yansıtılacaktır. İşçi, sadece maaş alan değil, ürettiği değerden pay alan bir paydaşa dönüşecektir.
2. **Aynı Yardımın Gıdaya Dönüşümü:** Belediye personeli, "Gıda Kalkanı" havzalarında üretilen ürünlere piyasa fiyatının çok altında, doğrudan erişim hakkı kazanacaktır. Bu, çalışanın reel satın alma gücünü artıracak gizli bir zam niteliğindedir.
3. **Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi:** Kapalı ve basık büro ortamlarından, modern sosyal tesislerle donatılmış açık hava çalışma alanlarına geçiş; iş sağlığı ve güvenliği (İSG) standartları en üst düzeyde tutularak özendirilecektir.

2.5.3. Eğitim ve Adaptasyon: "Yeniden Vasıflandırma" (Reskilling)

Hiçbir personel, eline bir kürek verilip tarlaya itilmeyecektir. Operasyonun başarısı için:

- **İzmir Belediye Akademisi** kurulacak; personelimiz modern tarım teknolojileri, topraksız tarım, lojistik yönetimi ve gıda güvenliği konularında sertifikalı eğitimlerden geçirilecektir.
- Niteliksiz iş gücü, bu eğitimlerle **"Teknik Saha Operatörü"** vasfı kazanacak, böylece personelin piyasa değeri ve kurumsal saygınlığı artırılabacaktır.

Sonuç: Sosyal Barışla Gelen Kalkınma

Bu modelde kazanan; sadece bütçesi nefes alan belediye değil, aynı zamanda iş güvencesi pekişen, geliri artan ve "şehrini doyuran" belediye çalışanı olacaktır. Sendika, "ataleti savunan" bir yapıdan, "üretimi yöneten" bir çözüm ortağına dönüşecektir.

BÖLÜM 3

3-Mavi ve Yeşil Beka – İzmir Gıda Kalkanı Projesi

İzmir, tarih boyunca kendi kendine yetebilen, limanıyla dünyayı besleyen bir kent olmuştur. Ancak bugün, gıda enflasyonu ve kuraklık kısılcasında bu gücünü kaybetmiştir. 3. Bölümde, Çiğli Arıtma tesisinin suyunu, Menemen'in toprağını ve belediyenin beşeri sermayesini birleştirerek **"Kendi Kendine Yeten İzmir"** modelini somutlaştırıyoruz.

3.1. Suyun Geri Dönüşümü: Çiğli 4. Fazdan Hayat Suyu

İzmir'in en büyük çevre yatırımlarından biri olan Çiğli Atıksu Arıtma Tesisi, sadece bir bertaraf tesisi değil, şehrin en büyük "su kaynağı" olarak görülmelidir.

- **Arıtılmış Suyun Tarıma Kazandırılması:** 4. Faz ünitesinden çıkacak, ileri biyolojik arıtmadan geçmiş suyun Körfez'e deşarj edilmesi yerine, inşa edilecek bir isale hattı ile Menemen Ovası'na ve çevresindeki tarım havzalarına pompalanması projemizin can damarıdır.
- **Mavi Zırh:** Kuraklık dönemlerinde bile kesintisiz sulama imkânı sunan bu sistem, İzmir'in tarımsal üretimini iklim krizine karşı koruyan bir "Mavi Zırh" olacaktır.

3.2. Belediyenin "Tarımsal Üretim Ordusu"

2. Bölümde bahsettiğimiz %30'luk nitelsiz istihdam fazlası, bu projede İzmir'in en büyük üretim gücüne dönüşüyor.
- **Eğitilmiş İş Gücü:** Belediye koridorlarında atıl bekleyen personelimiz, "Belediye Tarım Akademisi"nde toprak

analizi, modern sulama teknikleri ve ürün hasadı konularında eğitilerek sahaya sürülecektir.

- **Kurumsal Çiftçilik:** Menemen başta olmak üzere belediyeye ait veya atıl durumdaki parçalanmış araziler birleştirilerek "Belediye Üretim Çiftlikleri" kurulacaktır. Personelimiz, sadece bir çalışan değil, bu dev üretim makinesinin birer parçası olacaktır.

3.3. Teknoloji ve Dönüşüm: Atıl Araçlardan Tarım Makinesine

"Girişimci Belediye" mantığı, yeni olanı almak yerine elindekini dönüştürmeyi gerektirir.

- **Belediye Atölyelerinde Mühendislik Devrimi:** Fen İşleri ve İZSU bünyesinde ekonomik ömrünü tamamlamış, hurdaya ayrılmak üzere olan kamyon, iş makinesi ve traktörler, belediye atölyelerinde kurulacak özel birimlerce "tarım amaçlı" yeniden dizayn edilecektir.
- **Kendi Envanterini Yaratmak:** Dampirli kamyonların nakliye araçlarına, eski iş makinelerinin arazi hazırlama ekipmanlarına dönüştürülmesiyle, milyonlarca dolarlık ekipman maliyeti, belediyenin kendi mühendislik gücüyle sifıra indirilecektir.

3.4. Kendi Kendine Yeten Kent: "Tarladan Sofraya Aracısız Erişim"

Menemen ve Çiğli hattında üretilen ekmeklik buğdaydan temel sebzelere kadar her ürün, İzmirli'nin sofrasına doğrudan ulaştırılacaktır.

- **Lojistik Entegrasyon:** 5216 S.K. 7/p maddesi kapsamında optimize edilen ulaşım ağıımız, sabah tarladan çıkan taze ürünü öğleden sonra belediye satış noktalarına ve kooperatif marketlerine ulaştıracaktır.

- **Ekonomik Bağımsızlık:** İzmir, dışarıdan gelen gıda nakliyesinin yakıt ve aracı maliyetinden kurtulacaktır. Bu model, dar gelirli hemşerilerimiz için "ucuz ve güvenli gıda" garantisidir.

Bölüm Özeti: Neden Şimdi?

Eğer Çiğli'nin suyu Körfez'e akmaya devam ederse, personelimiz koridorlarda oturursa ve araçlarımız hurdalıklarda çürürse, bu İzmirli'nin hakkına ihanettir. Menemen Projesi, sadece bir tarım projesi değil; suyun, insanın ve teknolojinin İzmir vizyonu ile yeniden harmanlandığı bir **"Kentsel Kurtuluş Modeli"**dir.

3.5. Paydaş Odaklı Üretim: Bölünmüş Arazilerin Güç Birliği

İzmir'in 30 ilçesinde binlerce dönüm verimli arazi, miras hukuku ve ekonomik yetersizlikler nedeniyle parçalanmış, ekilemez hale gelmiştir. "Girişimci Belediye" bu noktada bir **"Üretim Garantörü"** olarak devreye girer.

- **Gelir Paylaşımçı Model:** Belediye, mülkiyet sahipleriyle "Üretim Sözleşmesi" imzalar. Toprak sahibi arazisini tahsis eder; belediye ise eğitilmiş personeli, dönüştürülmüş tarım makineleri ve Çiğli'den gelen arıtılmış suyu sağlar. Hasat sonunda elde edilen gelir, önceden belirlenen oranlarda mülkiyet sahibi ve belediye arasında paylaşılır.
- **Ölçek Ekonomisi:** Küçük ve parçalanmış araziler, belediye koordine birimlerince "tek bir büyük işletme" gibi yönetilerek maliyetler düşürülür. Çiftçi borç sarmalından kurtulur, belediye ise "üretim dışı" personeline katma değer yaratır.

3.6. İzmir Gıda Kalkanı: Üretim ve Tasarruf Projeksiyonu (Yıllık)

Aşağıdaki tablo, Menemen Ovası merkezli olmak üzere 30 ilçede devreye alınacak modelin ilk tam üretim yılındaki (2026-2027) tahmini çıktıları ve bütçeye yansımaları göstermektedir.

Üretim Kalemi	Hedeflenen Alan (Dönüm)	Tahmini Tonaj (Yıllık)	Belediye Bütçesine Dolaylı Katkı / Tasarruf
Buğday (Ekmeklik)	150.000	75.000 Ton	Halk Ekmek hammadde maliyetinde %40 düşüş
Temel Sebze (Domates, Biber, Patlıcan)	50.000	250.000 Ton	Sosyal yardım kolilerinde %60 maliyet avantajı
Mevsimlik Yeşillik / Diğer	20.000	60.000 Ton	Belediye mutfakları ve işletmelerinde %100 öz kaynak
Yem Bitkileri (Hayvancılık Desteği İçin)	30.000	120.000 Ton	Süt ve et fiyatlarında yerel sübvansiyon gücü

Finansal ve Sosyal Kazanım Analizi:

- 1. Hammadde Güvencesi:** Belediye, piyasadaki gıda dalgalanmalarından etkilenmez. Kendi ürettiği buğdayla

ekmeği, sebzeyle yemeği en düşük maliyetle vatandaşa sunar.

2. **Atıl Personel Maliyetinin Dönüşümü:** 2. Bölümde bahsettiğimiz "niteliksiz personel" maliyeti, bu üretim tonajının içinde "işletme gideri" olarak erir ve bütçeye net kâr olarak döner.
3. **Lojistik Verimlilik:** Üretim noktaları ile tüketim noktaları (İzmir merkez) arasındaki mesafe kısaltıldığı için, 5216 S.K. 7/p kapsamında nakliye maliyetlerinden yıllık milyonlarca lira tasarruf edilir.

Bölüm Özeti: İzmir'in Yeni Ekonomik Anayasası

Bu modelle İzmir, sadece çöp toplayan bir yapıdan; toprağını işleyen, suyunu geri kazanan ve personelini birer üretim kahramanına dönüştüren **"Kendi Kendine Yeten Mega Kent"** hüviyetine kavuşacaktır. Menemen Ovası'ndaki bu kıvılcım, 30 ilçenin tamamında mülkiyet sahiplerinin de refahını artırarak sönmeyecek bir kalkınma meşalesine dönüşecektir.

BÖLÜM 4

4- İzmir'in Geleceği İçin Finansal Yol Haritası

Bir belediyenin başarısı, merkezi hükümetten gelen İller Bankası payına endeksli olamaz. "Girişimci Kent" vizyonu, kendi finansmanını yaratan ve bu kaynağı şeffaf bir şekilde yöneten bir mali mimariyi şart koşar.

4.1. Operasyonel Tasarrufla "İzmir Gelecek Fonu"nun Kurulması

Daha önceki bölümlerde analiz ettiğimiz %30'luk personel verimliliği, lojistik optimizasyonu ve sanayi-atık protokollerinden elde edilecek tasarruf, belediyenin genel bütçesi içinde "erimemelidir."

- **Bloke Hesap Sistemi:** Tasarruf edilen her kuruş (yakıt tasarrufu, atıl personel maliyetinin üretim geliriyle dengelenmesi vb.), doğrudan "**İzmir Gelecek Fonu**" adı verilen özel bir yatırım hesabına aktarılacaktır.
- **Proje Finansman Odaklılık:** Bu fonun tek bir amacı vardır: Metro hatları, arıtma tesisleri ve deprem dönüşümü gibi makro projelerin **öz kaynak** finansmanını sağlamak.

4.2. Yeni Nesil Borçlanma: Belediye Tahvilleri ve Yeşil Bonolar

İzmir Büyükşehir Belediyesi, uluslararası piyasalarda kredi notu olan bir kurumdur. Ancak bu gücü sadece borç almak için değil, şehri ortak etmek için kullanmalıyız.

- **Kentsel Üretim Tahvilleri:** Menemen ve 30 ilçedeki "Gıda Kalkanı" projesi için İzmirliyle ve kurumsal

yatırımcılara yönelik "**Tarımsal Üretim Tahvilleri**" ihraç edilecektir. Vatandaş, şehrinin gıda güvenliğine yatırım yaparken, hasat gelirinden pay alacaktır.

- **Yeşil Tahviller (Green Bonds):** Çiğli 4. Faz ve geri kazanılmış su isale hatları gibi ekolojik projeler için, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Dünya Bankası gibi kurumlardan "düşük faizli ve uzun vadeli" yeşil fonlar temin edilecektir.

4.3. Uluslararası Fonlar ve "Kazan-Kazan" Modeli

Küresel iklim fonları, atıksu yönetimi ve karbon ayak izini azaltan projelere devasa kaynaklar ayırmaktadır.

- **Karbon Kredisi Gelirleri:** Sanayi tesisleriyle (Çimentaş/Batıçim) yapılacak atık-yakıt dönüşümü sayesinde sağlanan karbon emisyonu düşüşü, uluslararası piyasalarda "Karbon Kredisi" olarak satılacak ve belediyeye ek bir döviz girişi sağlayacaktır.
- **Sürdürülebilir Şehirler Hibesi:** 2024-2029 Stratejik Planımızdaki "dirençli kent" hedefleriyle uyumlu olarak, AB hibe programlarından maksimum düzeyde faydalanılacaktır.

4.4. Finansal Simülasyon: 5 Yıllık Vizyon Projeleri

Tasarruf edilen ve yeni yaratılan bu kaynakla, İzmir'in önündeki 5 yıl içinde hangi dev yatırımların "kredi beklemeden" bitirilebileceğini gösteren projeksiyonumuz:

Proje Adı	Finansman Kaynağı	Tahmini Tamamlanma Süresi
Körfez Temizliği (Dip Bertaraf) Çamuru	Gelecek Fonu (Tasarruf Kaynaklı)	3 Yıl
Gıda Kalkanı Lojistik Merkezleri	Tarımsal Üretim Tahvilleri	18 Ay
Çiğli 4. Faz Entegrasyonu	Yeşil Tahviller (Uluslararası)	24 Ay
Deprem Dirençli Konut Yapı Stoğu	Gayrimenkul Geliştirme/Gelir Paylaşımı	Sürekli

Bölüm Özeti: Paranın Mühendisliği

Finansal yol haritamızın özeti şudur: **Harcanan her kuruşun izini süren dijital akıl, tasarrufu yatırıma dönüştüren kurumsal disiplin ve İzmirliyi kendi şehrinin yatırımcısı yapan yeni nesil finansman.** Dr. Burhan Özfatura'nın "Büyük Projeler" vizyonunu, Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin "Mali Disiplin" modelleriyle birleştirerek İzmir'i kendi finansal ordusuna sahip bir güç haline getireceğiz

BÖLÜM 5

5- Uygulama ve Değişim Yönetimi

En mükemmel projeler bile, onu uygulayacak olan beşeri sermayenin zihniyet dönüşümü sağlanmazsa, kâğıt üzerinde kalmaya mahkûmdur. İzmir’de hedefimiz; imza atan bürokrat değil, değer üreten **"Kent Girişimcisi"** profiline geçmektir.

5.1. Kurumsal Kültürün Dönüşümü: Bürokrat Değil, "Kent Girişimcisi"

Belediye koridorlarındaki hantal hiyerarşiyi, sonuç odaklı ve çevik bir yapıya dönüştürmek zorundayız.

- **Silo Körlüğüne Son:** Daire başkanlıklarının kendi bütçelerine hapsoldüğü "silo yönetimi" yerine, kurullar arası geçişkenliği olan **"Matris Organizasyon"** yapısına geçilecektir. Bir fen işleri mühendisi, "Gıda Kalkanı" projesindeki sulama kanalı inşasında kendini bir ziraat mühendisiyle aynı takımın parçası olarak görecektir.
- **Performans Karnesi (KPI):** Memur ve işçi ayrımı yapmaksızın, her personelin "ürettiği değer" dijital sistemler üzerinden ölçülecektir. Terfi ve ödüllendirme mekanizmaları, kıdeme değil; tasarruf edilen yakıta, üretilen gıdaya veya çözülen vatandaş sorununa endekslenecektir.

5.2. Şeffaflık ve Katılımcılık: "Vatandaş Denetçi" Modeli

Daha önce saksıların ardına saklanmaması gerektiğini vurguladığımız şeffaflık, bu bölümde teknolojiyle kurumsallaşmaktadır.

- **Açık Veri ve Dijital Katılım:** "Gelecek Fonu"nun her kuruşu, "İzmir Dijital İkiz" uygulaması üzerinden anlık olarak halkın takibine açılacaktır. Menemen'de kaç ton buğday hasat edildiği, otobüs seferlerinden ne kadar yakıt tasarrufu sağlandığı her İzmirli tarafından bilinecektir.
- **Mahalle Meclisleri ve Yerinde Karar:** Stratejik Plan hedefleri yukarıdan aşağıya dikte edilmeyecek; mahalle meclisleri aracılığıyla halkın öncelikleri bütçeye yansıtılacaktır. Vatandaş, sadece vergi veren değil, kaynağın nereye harcanacağına karar veren bir "paydaş" olacaktır.

5.3. Değişim Yönetimi: Direnci Kırma

Her reform dirençle karşılaşır. Bu direnci aşmak için:

1. **İç İletişim Seferberliği:** Personeler bu değişimin bir "tasfiye" değil, bir "nitelik artırma ve iş güvencesi pekiştirme" operasyonu olduğu anlatılacaktır.
2. **Liderlik Akademisi:** Üst düzey yöneticiler, "Girişimci Kent" vizyonunu sahadaki en alt birime kadar yayacak olan "Değişim Öncüleri" olarak eğitilecektir.

BÖLÜM 6

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNDE 1998 KALİTE DEVRİMİ

Durum: 1990'lı yılların ortasında, kamu kurumları hantallık, kırtasiyecilik ve "bugün git yarın gel" anlayışıyla anılırken, İzmir Büyükşehir Belediyesi radikal bir karar aldı.

Eylem: Dr. Burhan Özfatura'nın siyasi iradesi ve Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin teknik liderliğinde, belediyenin tüm iş süreçleri masaya yatırıldı. Hedef; bir özel sektör disiplini olan **ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi**'ni bir kamu kurumuna, üstelik bir Büyükşehir Belediyesi'ne entegre etmektir.

Zorluklar: "Belediyede kalite mi olur?", "Memura standart işlemez" diyen statükocu zihniyetle ve bürokratik dirençle mücadele edildi. Binlerce personel eğitimden geçirildi, her birimin iş akış şemaları ve görev tanımları yeniden yazıldı.

Sonuç: 1998 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi, **dünyada TSE-ISO-EN 9001:1994 Hizmette Kalite Belgesi**'ni alan **İLK BELEDİYE** olarak tarihe geçti. Bu sadece bir sertifika değil;

- Vatandaş memnuniyetinin ölçülebilir hale gelmesi,
- Kaynak israfının (zaman ve kağıt) minimize edilmesi,
- Bürokrasinin şeffaf ve denetlenebilir bir yapıya kavuşmasıydı.

Bugüne Mesaj: 1998'de dünyada ilki başaran bu kadro, bugün önerilen "Gıda Kalkanı" ve "Gelecek Fonu" gibi projeleri hayata geçirecek teknik hafızaya ve uygulama tecrübesine fazlasıyla sahiptir. Dün yaptık, bugün daha iyisini yapacağız!

KISA ÖZGEÇMİŞ

Dr. Mehmet Talat Şimdi

Yönetim, Kalite ve Yerel Yönetimler Uzmanı Dr. Mehmet Talat Şimdi, yerel yönetimler, maliye ve kalite yönetimi alanlarında zengin deneyime sahip bir akademisyen ve yönetici olarak öne çıkmaktadır. 1953 yılında Mardin'de doğan Dr. Şimdi, uzun yıllar kamu ve özel sektörde çeşitli kademelerde görev almıştır. Kariyerine 1973'te memuriyetle başlayan Dr. Şimdi, maliye ve idari yargı hakimliğinde önemli tecrübeler edindikten sonra yerel yönetimlere odaklanmıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde daire başkanlığı, genel sekreter yardımcılığı ve genel sekreter vekilliği gibi üst düzey görevlerde bulunmuş, ayrıca İzmir Buca Belediyesi'nin kurucu belediye başkanlığı koordinatörlüğünü üstlenmiştir. Ankara Kocatepe Camii altındaki alışveriş merkezinin kurucu ekibinde genel müdür olarak yer alması, özel sektördeki liderlik vasfını da ortaya koymuştur. Akademik yolculuğunda "Kaynak Hizmetler Dengesi Açısından Belediye İşletmeciliği" konulu yüksek lisans tezi ve "Belediye Hizmetlerinde Kaynak Kullanımının Etkinliği Beşeri Sermayenin Rolü" başlıklı doktora teziyle uzmanlığını pekiştirmiştir. Özellikle 1998'de İzmir Büyükşehir Belediyesi'ni dünyada TSE-ISO-EN 9001:1994 Hizmette Kalite Belgesi'ne sahip ilk belediye yapması, kalite yönetimi alanındaki öncü vizyonunu kanıtlamıştır. Emekliliğinin ardından da boş durmayan Dr. Mehmet Talat Şimdi, serbest mali müşavir olarak ve toplam kalite yönetimi konusunda verdiği eğitim ve danışmanlık hizmetleriyle bilgi birikimini paylaşmaya devam etmektedir. Dr. Mehmet Talat Şimdi'nin Eserleri

Basılı Yayınlar

1. Vakıf Şehir Artuklu Mardin

2. Mardin Tarihi Kimliği
3. Demokrasi Okulu: Belediye Nedir? Ne İş Yapar?
4. Belediye Nedir? Ne İş Yapar? İzmir Büyükşehir Belediyesi Stratejik Plan ve Uygulaması 1995
- 5- Yüksek Lisans Tezi: Kaynak Hizmet Dengesi Açısından Belediye İşletmesi (Türkiye Uygulaması)
- 6- Doktora Tezi: Belediye Hizmetlerinde Kaynak Kullanımının Etkinliğinde Beşeri Sermayenin Rolü
- 7- Mardin Taşın Kadim Mirası ve Medeniyetlerin İzleri
- 8-. Mardin: Hoşgörünün Kalbi, Renklerin ve Lezzetlerin Şehri

Dr.Mehmet Talat Şimdi Resmi İnternet Sitesinde www.talatsimdi.com adresinde olan diğer dijital kitaplar.

1. Yerel Yönetimlerde Norm Kadro Uygulaması
2. Belediyelerde Uygulamalı İç Denetim
3. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Kalite Yönetim Sistemi
4. Belediye Başkanının El Kitabı
5. Yerel Yönetimlerde Süreçlerle Yönetim Sistemi Uygulaması
6. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Performans Programı Uygulaması
7. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Kadro El Kitabı
8. Yerel Yönetimlerde Uygulamalı Stratejik Plan
9. Mavi Zırh: İzmir'in Su Krizi, Altyapı Restorasyonu ve Gelecek Vizyonu
- 10- Bin Yıllık Kardeşliğin Sosyo-Politik Temelleri

11-İzmir Büyükşehir Belediyesi Kaynak Tüketen Organizasyon Yapısı

12-İzmirin Mali Egemenliği

13- İzmir'in Kayıp Akciğerleri